

KLÍČ K URČOVÁNÍ DOSPĚLÝCH OBOJŽIVELNÍKŮ

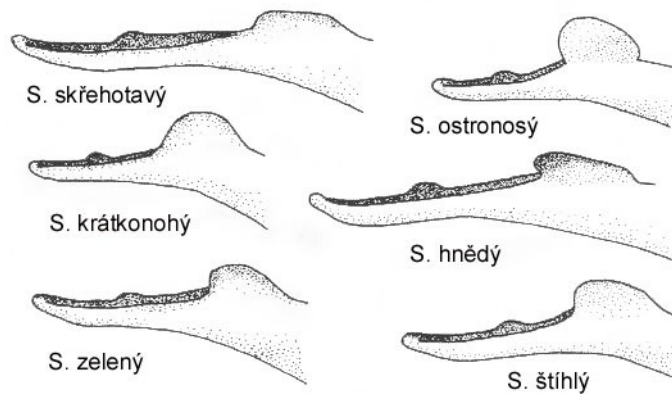
ČR

- 01 (02) Obojživelníci i v dospělosti s ocasem..... řád **Ocasatí** (Caudata) (03)
- 02 (01) Bez ocasu..... řád **Žáby** (Anura) (33)
- 03 (04) Ocas na příčném řezu kruhovitý až oválný, hřbet bez kožních lišt. Přítomny velké příušní žlázy (parotidy). Zbarvení černé se žlutými skvrnami..... **Mlok skvrnitý** (*Salamandra salamandra*)
- 04 (03) Ocas za stran zploštělý, hlava bez parotid..... (05)
- 05 (10) Na hřbetě více či méně pilovitý hřeben, břicho žluté až oranžové s tmavými černými skvrnami ..... (06)
- 06 (07) Hřbetní hřeben v pánevní oblasti přerušen, hrdlo tmavší než břicho..... (08)
- 07 (06) Hřbetní, mírně zubatý hřeben probíhá bez přerušení od šije na ocas, hrdlo stejné barvy jako břicho..... **Čolek obecný** (*Triturus vulgaris*) – samec ve vodní fázi
- 08 (09) Přední a zadní končetiny se při maximálním natažení mohou navzájem dotýkat .....
..... **Čolek velký** (*Triturus cristatus*) – samec ve vodní fázi
- 09 (08) Končetiny velmi krátké, ani při natažení se přední a zadní navzájem nedotýkají .....
..... **Čolek dunajský** (*Triturus dobrogicus*) – samec ve vodní fázi
- 10 (05) Hřbetní hřeben chybí nebo je pouze naznačen..... (11)
- 11 (18) Hřbet a boky tmavě hnědé nebo hnědavě šedé s tmavými okrouhlými skvrnami, vzácně zcela černé. Břicho žluté až oranžové, vždy s velkými tmavými skvrnami..... (12)
- 12 (13) Oblast kolem kloaky tmavá, na ocase bělavý proužek..... (14)
- 13 (12) Oblast kolem kloaky světlá, bez světlého proužku na ocase..... (16)
- 14 (15) Přední a zadní končetiny se při maximálním natažení mohou navzájem dotýkat .....
..... **Čolek velký** (*Triturus cristatus*) – samec v pozemní fázi
- 15 (14) Končetiny velmi krátké, ani při natažení se přední a zadní navzájem nedotýkají.....
..... **Čolek dunajský** (*Triturus dobrogicus*) – samec v pozemní fázi
- 16 (17) Přední a zadní končetiny se při maximálním natažení mohou navzájem dotýkat.....
..... **Čolek velký** (*Triturus cristatus*) – samice
- 17 (16) Končetiny velmi krátké, ani při natažení se přední a zadní navzájem nedotýkají.....
..... **Čolek dunajský** (*Triturus dobrogicus*) – samice
- 18 (11) Tmavé skvrny na břicho většinou chybí, jsou-li patrné, tak hřbet a boky těla jsou světlé až světle hnědé a břicho dvoubarevné..... (19)

- 19 (20) Břicho po stranách žlutavé, uprostřed oranžové..... (21)
- 20 (19) Břicho jednobarevně tmavě žluté bez tmavých skvrn, případně pouze s jemným tečkováním po stranách..... (27)
- 21 (22) Na hřbetě a částečně i na břiše tmavé okrouhlé skvrnky.....
..... **Čolek obecný** (*Triturus vulgaris*) – samec v pozemní fázi
- 22 (21) Tělo bez okrouhlých skvrn..... (24)
- 24 (25) Břišní část ocasu nebo ocasního lemu vždy žlutá, bez teček, nad oranžovým lemlem leží řada tmavých teček, kloakální oblast tmavá..... **Čolek hranatý** (*Triturus helveticus*) - samec
- 25 (26) Chodidla zadních končetin vždy se dvěma (většinou světlými) hrbolky. Břicho většinou bez teček, hrdlo převážně růžové, vždy bez teček..... **Čolek hranatý** (*Triturus helveticus*) - samice
- 26 (25) Chodidla zadních končetin bez světlých hrbolků. Břicho převážně tečkované, hrdlo stejné barvy jako břicho, často tečkované..... **Čolek obecný** (*Triturus vulgaris*) - samice
- 27 (30) Břicho oranžové, hřbet černý nebo šedomodrý, někdy se slabým šedým či hnědým mramorováním, tělo s oblými hřbetními kožními lištami ..... (28)
- 28 (29) Nevýrazná hřbetní lišta v mediální linii se střídavými černými a bělavými úseky, kloakální oblast s velkými tmavými skvrnami..... **Čolek horský** (*Triturus alpestris*) – samec
- 29 (28) Na hřbetě není dvoubarevná kožní lišta; kloakální oblast jen slabě zbytnělá, stejné barvy jako břicho..... **Čolek horský** (*Triturus alpestris*) – samice
- 30 (27) Břicho tmavě žluté až oranžové, hřbet žlutavý, hnědý až olivový, někdy s tmavším mramorováním. Hřbet plochý se dvěma hřbetními kožními lištami..... (31)
- 31 (32) Oblast kloaky černá, konec ocasu s tmavým koncovým vláknem (ve vodní fázi redukováno) ..... **Čolek karpatský** (*Triturus montandoni*) – samec
- 32 (31) Oblast kloaky žlutavá, ocas bez koncového vlákna.....
..... **Čolek karpatský** (*Triturus montandoni*) - samice
- 33 (34) Prsty zakončeny okrouhlými přísavkami. Hřbet jednobarevný, břicho bělavé, po stranách s výrazným tmavým proužkem..... **Rosnička zelená** (*Hyla arborea*)
- 34 (33) Prsty bez přísavek, jiné zbarvení a/nebo kresba..... (35)
- 35 (36) Břicho výrazně barevné, černé nebo načernalé v kombinaci se žlutými, oranžovými nebo červenými skvrnami. Hřbet vždy s hustými bradavkami..... (41)
- 36 (35) Břicho jednobarevné nebo bělavé s šedými nebo hnědými tečkami, hřbet hladký nebo bradavičnatý..... (37)
- 37 (38) Temeno hlavy vyklenuté, svislá zornice..... **Blatnice skvrnitá** (*Pelobates fuscus*)
- 38 (37) Temeno hlavy ploché, zornice horizontální..... (39)

- 39 (40) Hřbet silně bradavčitý, přítomny příušní žlázy. Čelisti bez zubů, chybí tzv. patrové zuby, zadní končetiny relativně krátké..... (43)
- 40 (39) Kůže jen slabě bradavičnatá nebo hladká, příušní žlázy chybí. Horní čelist ozubená, dolní čelist bez zubů, patrové zuby přítomny, dlouhé zadní končetiny..... (47)
- 41 (42) Bradavky na hřbetě hladké, bez tmavého rohovitého hrotu. Břicho černé nebo modročerné, s červenými nebo oranžovými, vzácně žlutými nepravidelnými skvrnami a početnými bílými tečkami .....**Kuňka obecná** (*Bombina bombina*)
- 42 (41) Bradavky na hřbetě hrubé, drsné, na konci s tmavým rohovitým hrotem. Břicho žluté, s tmavými nebo modročernými nepravidelnými skvrnami..... **Kuňka žlutobřichá** (*Bombina variegata*)
- 43 (44) Hřbet víceméně jednobarevně tmavě hnědý, s podélným středovým bělavým pruhem.....
..... **Ropucha krátkonohá** (*Bufo calamita*)
- 44 (43) Podélný středový bělavý nebo žlutavý pruh chybí..... (45)
- 45 (46) Hřbet dvoubarevný, bělavý či šedavý, s četnými zelenými nebo olivovými až hnědými skvrnami. Duhovka žlutá až zelenavá..... **Ropucha zelená** (*Bufo viridis*)
- 46 (45) Hřbet hnědý, jednobarevný nebo s nevýraznými tmavými skvrnami. Duhovka červenavě hnědá..... **Ropucha obecná** (*Bufo bufo*)
- 47 (54) Hřbet hnědý, bez zelené barvy. Tmavý proužek od oka k bubínku. Oči jsou relativně daleko od sebe..... (48)
- 48 (49) Břicho většinou s tmavšími šedými, hnědými až červenavými skvrnami (vzácně též jednobarevné). Čenich krátký, zaoblený. Vnitřní patní hrbol relativně nízký (obr. 1).....
.....**Skokan hnědý** (*Rana temporaria*)
- 49 (48) Břicho vždy jednobarevně světlé. Čenich není výrazně zaoblený. Vnitřní patní hrbol není nízký
..... (50)
- 50 (51) Čenich protažený, zadní končetiny relativně dlouhé (délka stehna + holeně je větší než délka těla). Hřbet více či méně jednobarevně hnědý až narůžovělý, bez skvrn na bocích..... **Skokan štíhlý** (*Rana dalmatina*)
- 51 (50) Čenich krátký, špičatý. Hřbet a boky hnědé s tmavými skvrnami..... (52)
- 52 (53) Zadní končetiny relativně krátké (délka stehna + holeně < než délka těla).....
..... **Skokan ostronosý** (*Rana arvalis*)
- 53 (52) Zadní končetiny relativně dlouhé (délka stehna + holeně > než délka těla), vyskytuje se pouze na jižní Moravě..... **Skokan ostronosý Wolterstorffův** (*Rana arvalis wolterstorffii*)
- 54 (47) Hřbet zelený nebo olivový s tmavými skvrnami, bez tmavého pruhu ve spánkové oblasti. Oči jsou relativně blízko u sebe..... (55)
- 55 (56) Hřbet zelenavě hnědý, stehna svrchu hnědavá s velkými skvrnami Vnitřní patní hrbol velmi nízký. Max. celková délka větší než 10 cm..... **Skokan skřehotavý** (*Rana ridibunda*)

- 56 (55) Hřbet obvykle jasně zelený, stehna svrchu žlutavá s černým mramorováním. Vnitřní patní hrbol středně velký..... (57)
- 57 (58) Vnitřní patní hrbol symetrický, relativně velký a vysoký (obr. 1). Max. délka těla menší než 7,5 cm ..... **Skokan krátkonohý** (*Rana lessonae*)
- 58 (57) Vnitřní patní hrbol vždy symetrický, nízký. Max. délka těla mezi 7,5 a 12 cm..... **Skokan zelený** (*Rana kl. esculenta*)

Obr. 1. Vnitřní patní hrboly u skokanů (*Rana*)